

Інформація про стан і розвиток страхового ринку України за 1 квартал 2004 року

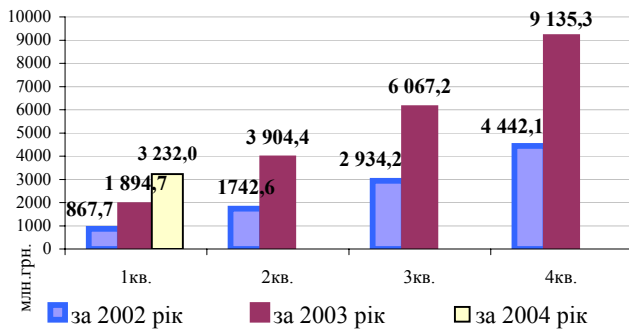
I. Розміри страхового ринку. Ключові показники

1. Кількість страхових компаній станом на 01.04.2004 р. – **360** (за станом на 01.04.2003 р. – **345**). В тому числі **33** страховиків, які здійснюють страхування життя та **327** страховиків, які здійснюють види страхування інші, ніж страхування життя.

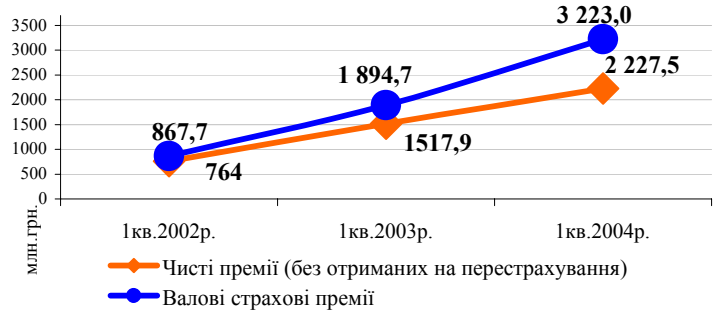
2. Страхові премії

2.1 Загальна (валова) сума страхових премій, отриманих страховиками за 1 квартал 2004 рік становила **3 232,0** млн. грн. У порівнянні з 1 кв. 2003 року обсяги вказаного показника зросли на **1 337,3** млн. грн. (у **1,7** раза). Сума страхових премій, отриманих безпосередньо від страхувальників, за 1 кв. 2004 рік становила **2 227,5** млн. грн., в тому числі від страхувальників-громадян – **188,3** млн. грн.

Страхові премії (поквартально) наростаючим підсумком за 2002-2004рр.



Обсяги валових страхових премій, у тому числі чистих премій (без отриманих від перестраховальників) за 2001-2004рр.



2.2 За останні 3 роки (з 2001 по 2003 рр.) страхові премії зросли в 3 рази в абсолютних цифрах. Темпи приросту страхових премій за 2001-2003 роки: приріст за 2001 р. у порівнянні до 2000 р. становив 42%, в 2002 р. порівняно з 2001 р. – 83,5%, в 2003 р. порівняно з 2002р. – 105,6%. За 1 кв. 2004р. до 1 кв. 2003 року – 70,1%.

2.3 Концентрація

Частка надходжень перших трьох страхових компаній на страховому ринку України:

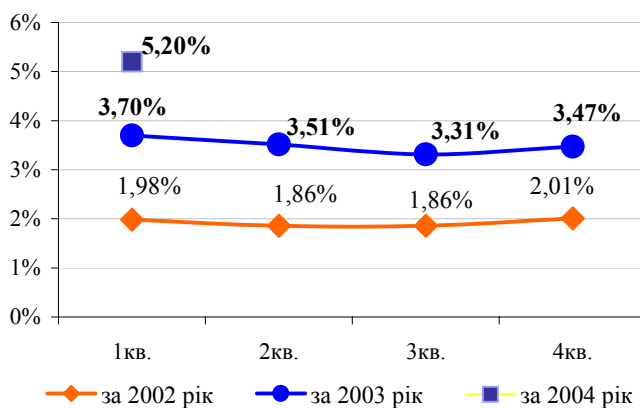
- від загальних (валових) страхових премій по Україні становила 31,1%, за 1 кв. 2003р. – 28,0%;
- страховиків, які здійснюють види страхування інші, ніж страхування життя у страхових преміях з цих видів становила 31,4%, за 1 кв. 2003 року – 28,1%;
- страховиків, які здійснюють страхування життя у преміях з страхування життя становила 57,7%, за 1 кв. 2003р. – 69,3%.

Розрахунок конкуренції (індекс Херфіндаля) на страховому ринку України:

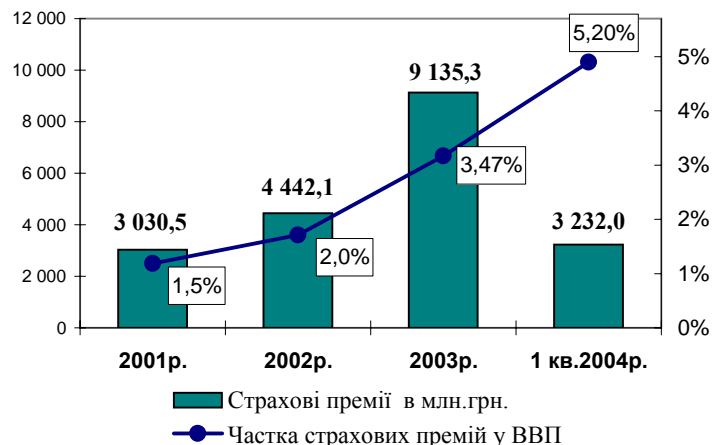
- в цілому по страховому ринку величина індекса Херфіндаля становила 443,7%, за 1 кв. 2003р. – 381,9%;
- на ринку видів страхування інших, ніж страхування життя – 452,2%, за 1 кв. 2003р. – 385,9%;
- на ринку страхування життя – 1388,9%, за 1 кв. 2003р. – 1874,4%.

2.4 Частка страхових премій у валовому внутрішньому продукті України (ВВП) становила **5,2%**.

Частка страхових премій у ВВП (2002-2003рр., 1 кв. 2004) у розрізі кварталів наростаючим підсумком



Валові страхові премії та частка у ВВП за останні 3 роки (2001-2003рр. та 1 кв. 2004)

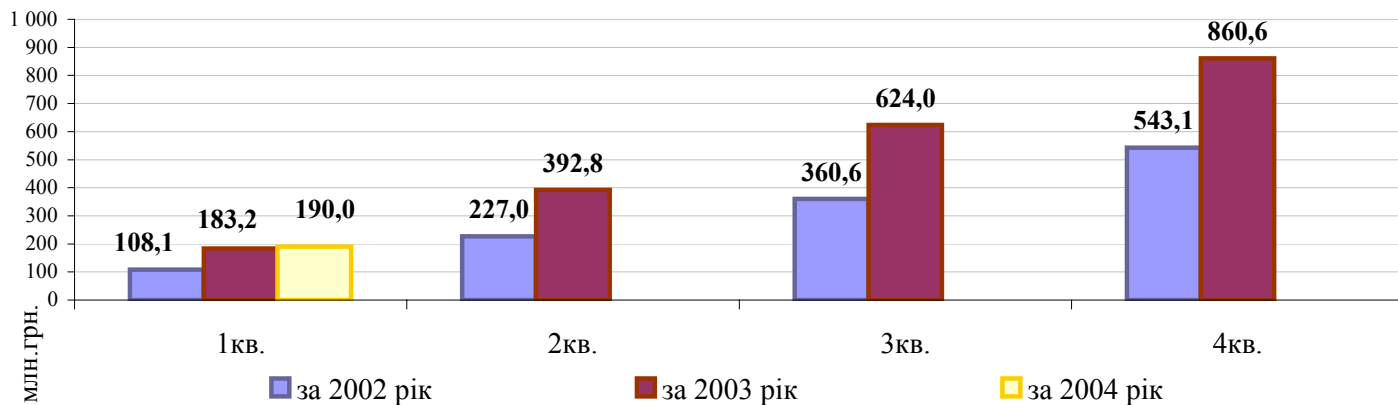


3. Страхові виплати

3.1 Загальна (валова) сума страхових виплат, здійснених страховиками за 1 кв.2004 року, становила **190,0** млн. грн. У порівнянні з 1 кв.2003 року сума страхових виплат зросла на **6,8** млн. грн. (у **1,04** рази). Обсяг виплачених безпосередньо страхувальникам страхових сум/відшкодувань становив **178,9** млн. грн., в тому числі страхувальникам-громадянам **89,9** млн. грн.

3.2 За останні 3 роки (з 2001 по 2003 рр.) страхові виплати зросли більш ніж в 2 рази. Темпи приросту за 2001 р. у порівнянні до 2000 р. становили 4,2%; в 2002 р. порівняно з 2001 р. - 28,0%; в 2003 р. порівняно з 2002 р. - 58,5%. У 1 кв.2004р. порівняно з 1 кв.2003р. - лише 4%.

Страхові виплати за 2002-2004 рр. (поквартально, наростаючим підсумком)

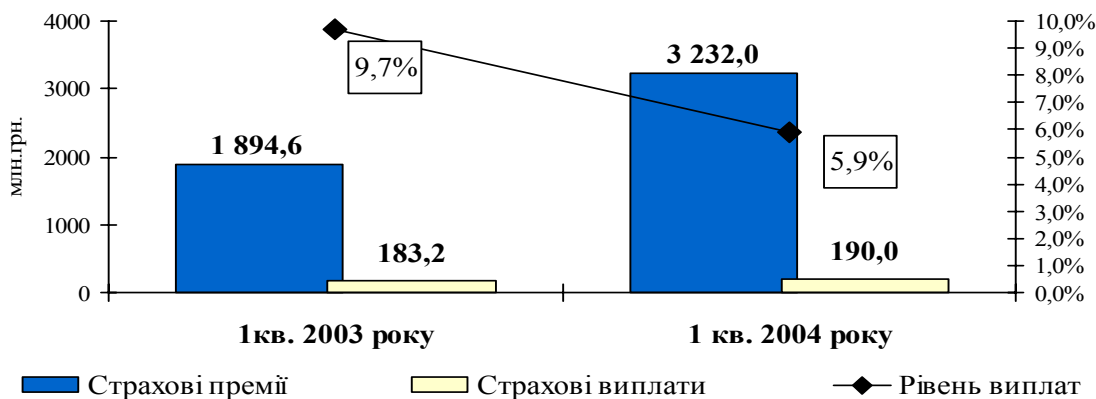


4. Рівень страхових виплат

(рівень страхових виплат розраховується як відношення фактичних виплат до отриманих страхових премій)

4.1 Рівень страхових виплат за 2003 рік становив **9,4%**, що в порівнянні з 2002 роком знизився на **2,8%**. За 1 кв.2004 року рівень страхових виплат набув ще більш суттєвого зниження та становив лише **5,9%**, за 1 кв.2003 року - **9,7%**. Рівень страхових виплат безпосередньо страхувальникам (відношення страхових виплат, які здійснені безпосередньо страхувальникам до страхових премій, отриманих від страхувальників) склав **8,03%**, страхувальникам-громадянам **47,7%**.

Страхові премії, страхові виплати та рівень виплат у 1 кв.2003 та 1 кв.2004рр.



II. Види страхування

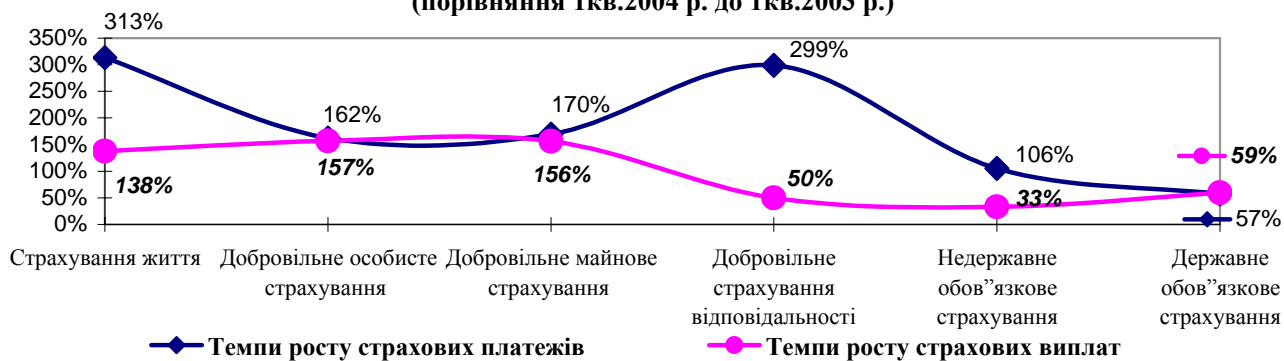
1. Темпи росту страхових премій та страхових виплат за видами страхування

1.1 За 1 квартал 2004 року збереглися річні тенденції щодо збільшення темпів росту страхових премій з страхування життя - до 313,1% у порівнянні до 1 кв.2003 року. За аналогічним порівнянням до 2 разів зросли страхові премії з добровільних видів особистого та майнового страхування. Вже традиційно, страхування фінансових ризиків займає половину від всіх надходжень страхових премій по ринку (за 1 кв.2004р. - 51%), в преміях з добровільних видів страхування - 52,7%. Лише за видами державного обов'язкового страхування відбулося зниження страхових премій на 42,6% проти 1 кв.2003 року.

Зросли темпи росту страхових виплат з добровільного особистого страхування - до 157,1%, страхування життя - 137,7%, з добровільного майнового страхування - 156,3%, в тому числі з страхування фінансових ризиків -108%. З інших видів страхування відбулося зниження темпів росту у порівнянні до аналогічного періоду 2003 року, а саме з недержавного обов'язкового страхування темпи спаду становили 59,3%, з добровільного страхування відповідальності - до 50% та найнижчі - 32,9% з недержавного обов'язкового страхування, тобто більш ніж у 3 рази. Страхові виплати за всіма видами страхування у 1 кв.2004 року порівняно з 1 кв.2003 року зросли лише на 3,7%.

Види страхування	Страхові премії			Страхові виплати		
	1 кв.2003 р. (млн.грн.)	1 кв.2004 р. (млн.грн.)	Темпи росту	1 кв.2003 р. (млн.грн.)	1 кв.2004 р. (млн.грн.)	Темпи росту
1	2	3	4	5	6	7
Страхування життя	9,90	31,0	313,1%	0,8	1,1	137,7%
Види страхування інші, ніж страхування життя, у тому числі:	1 884,7	3 201,0	169,8%	182,4	188,9	103,6%
Добровільне особисте страхування	91,9	149,2	162,4%	37,8	59,4	157,1%
Добровільне майнове страхування, в тому числі	1 609,4	2 728,3	169,5%	62,5	97,7	156,3%
- страхування фінансових ризиків	889,9	1 644,0	184,7%	8,9	9,6	107,9%
Добровільне страхування відповідальності	69,8	208,8	299,1%	11,4	5,7	50,0%
Недержавне обов'язкове страхування	102,8	108,5	105,5%	59,9	19,7	32,9%
Державне обов'язкове страхування	10,8	6,2	57,4%	10,8	6,4	59,3%
ВСЬОГО (всі види страхування)	1 894,6	3 232,0	170,6%	183,2	190,0	103,7%

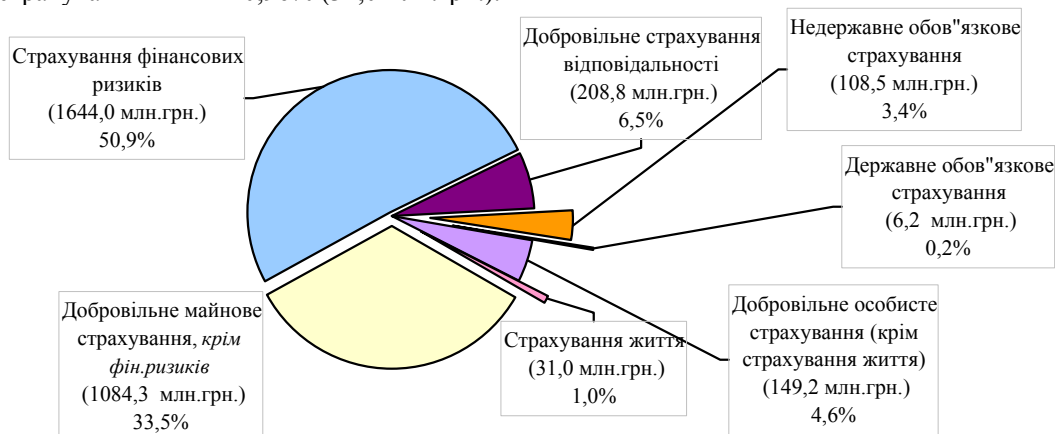
Темпи росту страхових премій та страхових виплат за видами страхування
(порівняння 1 кв.2004 р. до 1 кв.2003 р.)



2. Структура страхових премій

2.1 За 1 кв.2004 року структура страхових премій, тобто питома вага страхових премій за видами страхування у загальних (валових) надходженнях страхових премій не змінилася:

- види страхування інші, ніж страхування життя становлять 99,04% (3 201,0 млн.грн.);
- страхування життя - 0,96% (31,0 млн.грн.).

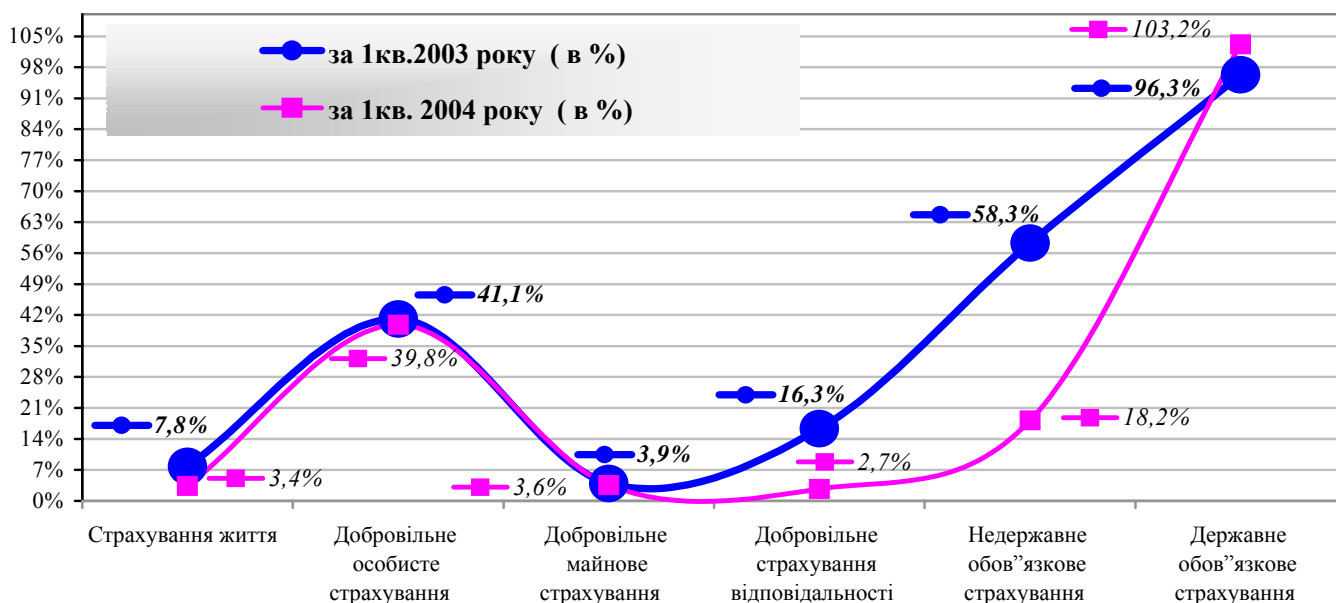


3. Рівень страхових виплат за видами страхування

3.1 За 1 квартал 2004р. рівень страхових виплат становив **5,9%**, що менше на 3,8% ніж у 1 кварталі 2003 року. Рівень страхових виплат залишається вищим з обов'язкових видів (в тому числі державних) – 22,8% (в 1 кв.2003 року – 62,2%). Суттєве зниження рівня виплат відбулося за рахунок відсутності у 1 кв. 2004р. настання страхових випадків по об'єктах із великими страховими сумами, зокрема питома страхових виплат з страхування авіасуден у 1 кв.2003 році становила 77%, а за 1 кв.2004р. лише 1,8%. За добровільними видами страхування рівень страхових виплат у становив 5,3% та порівняно з 1 кв.2003р. знизився на 1%.

Види страхування	Рівень страхових виплат	
	за 1 кв.2003 року (в %)	за 1 кв. 2004 року (в %)
Страхування життя	7,8%	3,4%
Види страхування інші, ніж страхування життя, в тому числі:	9,7%	5,9%
Добровільне особисте страхування	41,1%	39,8%
Добровільне майнове страхування, в тому числі:	3,9%	3,6%
- страхування фінансових ризиків	1,0%	0,6%
Добровільне страхування відповідальності	16,3%	2,7%
Недержавне обов'язкове страхування	58,3%	18,2%
Державне обов'язкове страхування	100,0%	103,2%

Рівень страхових виплат за видами страхування



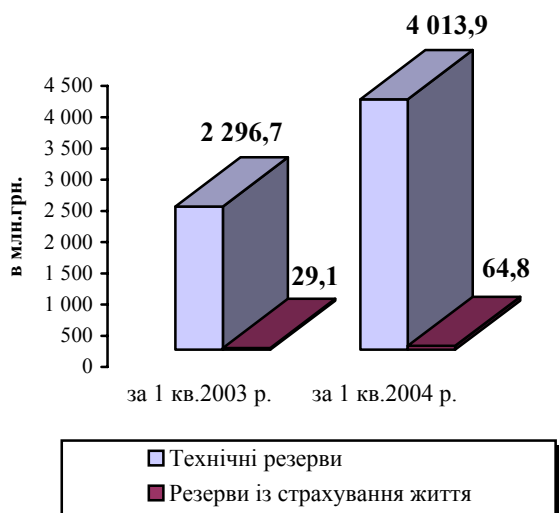
3. Сформовані страхові резерви

Величина сформованих страхових резервів на кінець I квартал 2004 року досягла 4 078,7 млн. грн., що на 1 752,9 млн. грн. перевищує аналогічний показник на кінець I кварталу 2003 року (у 1,75 раза).

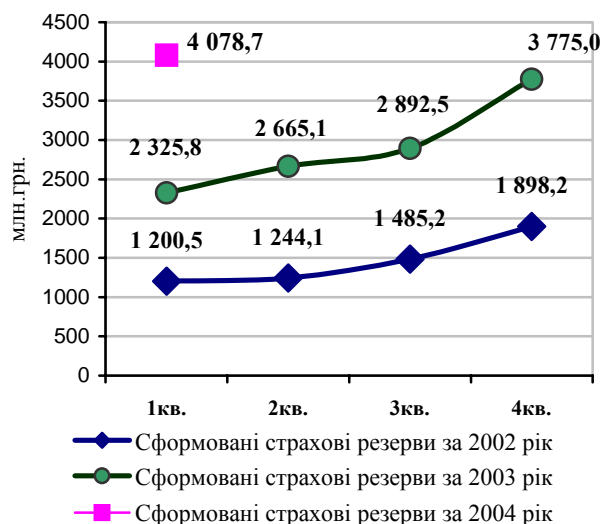
Сформовані страхові резерви

	За станом на 31.03.2003 (млн. грн.)	За станом на 31.03.2004 (млн. грн.)	Темпи росту (в %)
Величина сформованих страхових резервів на кінець звітного періоду, із них :			
а) технічних резервів ,	2 296,7	4 013,9	174,8%
у тому числі резервів збитків	45,0	72,7	161,6%
б) резервів із страхування життя	29,1	64,8	222,7%

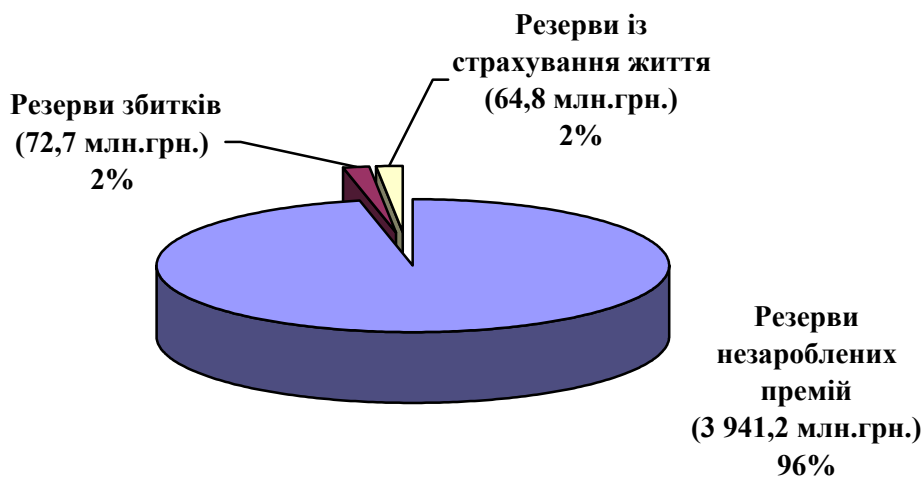
Сформовані страхові резерви



Розмір сформованих страхових резервів на кінець звітного періоду (наростаючим підсумком)



Структура страхових резервів за 1 кв.2004 року



IV. Перестраховування

1. Операції з перестраховування ризиків

1.1 У 1 кварталі 2004 року українські страховики уклали договори перестраховування ризиків за договорами страхування з добровільних та обов'язкових видів страхування (крім державного страхування).

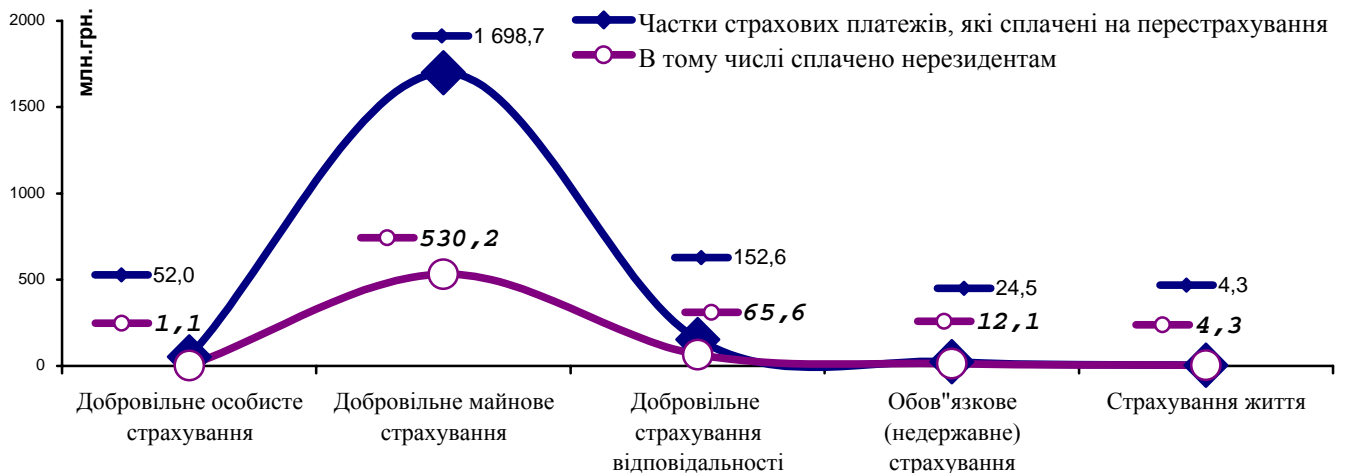
Страховики отримали на перестраховування ризиків від інших страховиків (перестраховувальників, цедентів) **1 004,5** млн. грн., в тому числі від перестраховувальників-нерезидентів **19,3** млн. грн.

За договорами перестраховування ризиків виконання всіх або частини своїх обов'язків перед страхувальниками страховики (цеденти, перестраховувальники) сплатили **1,9 млрд. грн. (59,8%** від валових страхових премій по ринку), з них:

- перестраховикам-нерезидентам - **0,6 млрд. грн. (19% від валових премій по ринку)**,
- перестраховикам-резидентам – **1,3 млрд. грн. (40,8% відповідно)**.

Найбільші суми були сплачені на перестраховування з добровільних видів майнового страхування (**62,3%** від отриманих страхових премій з цих видів) – **1 698,7** млн. грн., з них за межі України – **0,5** млн.грн. У тому числі, з страхування фінансових ризиків – сплачено на перестраховування **1 122,0** млн.грн. (**68,3%** від премій з цього виду), з них за межі України – **391,7** млн.грн.

За договорами з страхування життя сплачено на перестраховування **4,3** млн. грн. (**13,8%** від премій з цього виду). Майже всі операції щодо перестраховування ризиків за договорами страхування життя проводилися із перестраховиками-нерезидентами.



2. Частки (компенсації) страхових виплат, що отримувалися від страховиків (перестраховиків) резидентів та нерезидентів

2.1 За вимогами страховиків (цедентів, перестраховувальників) щодо сплати (компенсації) страхових виплат за страховими випадками згідно з укладеними договорами перестраховування у страховиків (перестраховиків) резидентів та нерезидентів частини своїх обов'язків перед страхувальниками, українські страховики отримали 22,0 млн.грн., з них:

- **42,6%** від перестраховиків-нерезидентів (на суму **9,4** млн. грн.);
- **57,4%** від перестраховиків-резидентів (на суму **12,6** млн.грн.);

у розрізі видів страхування компенсовано часток страхових виплат:

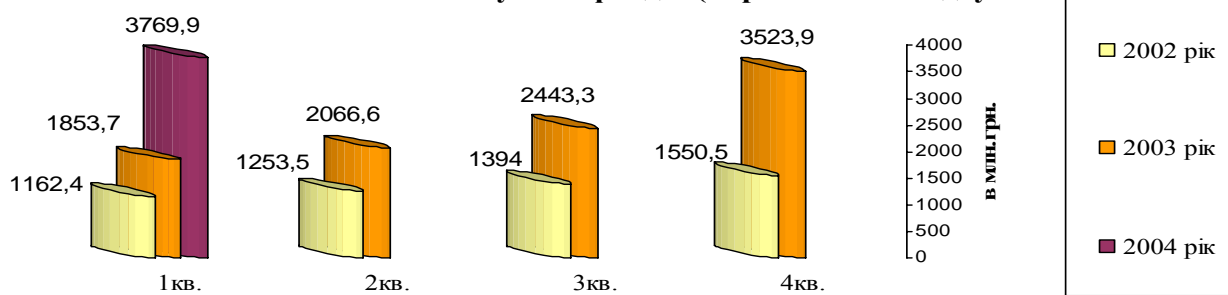
- **89,8%** з добровільних видів страхування (на суму **19,8** млн. грн., з них нерезидентами **8,3** млн.грн.);
- **10,2%** з видів обов'язкового страхування (на суму **2,2** млн. грн., з них нерезидентами **1,1** млн.грн.).

V. Власний капітал та величина активів страховиків

1.1 За станом на 31.03.2004 р. власний капітал страховиків становив 7 513,2 млн. грн., та порівняно до відповідного періоду 2003 року обсяг власного капіталу зріс у 2 рази. Кількість страховиків за розміром власного капіталу: 288 страховиків мають капітал більше 5 млн.грн.; 54 - від 1,0 - 4,9 млн.грн.; 5 - від 0,5 - 0,9 млн.грн.; 13 страховики - менше 0,49.

Загальний обсяг сплачених статутних фондів страховиків станом на 31.03.2004 року становив 3 769,9 млн. грн. і порівняно з 1 кв.2003 р. зріс на 1 916,2 млн. грн. (у 1,97 рази). Обсяг сплачених статутних фондів страховиків, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя становив 3 454,9 млн.грн.; страховиків, які здійснюють страхування життя - 315,0 млн.грн.

Обсяг сплачених статутних фондів (наростаючим підсумком)



1.2. Сукупний розмір активів страховиків за 1 квартал 2004 року, визначених статтею 31 Закону України "Про страхування", становив **9 581,9** млн.грн.

Категорії активів, визначені статтею 31 Закону України "Про страхування" для представлення страхових резервів	Всього (на кінець звітного періоду відповідно до показників форми №1 "Баланс")	в тому числі, якими представлено			
		Технічні резерви (з урахуванням вимог пункту 3 Положення*)	Частка в % від загального обсягу технічних резервів	Резерви із страхування життя	Частка в % від загального обсягу резервів із страхування життя
Всього (млн.грн.), у тому числі :	9 581,90	4 014,00	100,0%	64,87	100,00%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 729,20	1 483,40	36,95%	13,30	20,55%
2) банківські вклади (депозити)	1 372,80	980,00	24,42%	27,30	42,10%
3) банківські метали	13,90	2,90	0,07%	0,002	0,00%
4) нерухоме майно	213,20	65,90	1,64%	5,50	8,43%
5) акції, облігації	3 813,60	572,40	14,26%	3,30	5,06%
6) цінні папери, що емітуються державою	7,80	3,90	0,10%	0,00	0,00%
7) права вимоги до перестраховиків	2 398,10	885,10	22,05%	15,40	23,74%
8) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	32,20	19,50	0,49%	0,00	0,00%
9) готівка в касі	1,10	0,90	0,02%	0,07	0,11%

* Положення про порядок формування, розміщення та обліку страхових резервів з видів страхування, інших, ніж страхування життя, затверджене наказом Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю 26.05.97р. №41 та зареєстрованого Мініюстом 17.06.97р.№221/2025

Структура наявних активів страховиків, визначених статтею 31 Закону України "Про страхування", станом на 31.03.2004 року

